

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Gymnázium, Brno, Slovanské náměstí 7
Šablona:	III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Název projektu:	Inovace výuky na GSN prostřednictvím ICT
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0940
Autor:	Kamila Novotná
Tematická oblast:	Latinská gramatika: Lexikologie a lexikum
Název DUMu:	IX: Pojmy vyjadřující množství
Kód:	VY_32_INOVACE_LA.2.09
Datum:	18.2..2013
Cílová skupina:	Žáci středních škol
Klíčová slova:	Číslovky latinské základní - číslovky latinské řadové – číslovky řecké – internacionalismy vyjadřující množství
Anotace:	Tento dokument je především pracovním listem, který slouží k ověřování znalostí latinských a řeckých číslovek v internacionalismech.

Obtížnost: **** (z možných *****)

Časová náročnost: 1 a půl vyučovací hodiny

IX. Pojmy vyjadřující množství

V různých oborech lidské činnosti se objevují složená slova, jejichž první částí je číslovka. Buď latinská, nebo řecká (jako např. v chemii).

latinské základní

řadové

řecké základní

	<i>latinsky</i>	dnes		<i>řecky</i>	dnes
1	Unus, una, unum	un(i)		(heis, mia, hen)	---
2	duo, duae, duo	di-		dyo	dys-*
3	tres, tria	tri-		treis, tria	tri-
4	quattuor	kvatro-		tettares, ra	tetra-
5	quinque	kvint-		pente	penta-
6	sex	sexa-, sexta-		hex	hexa-
7	septem	sept-		hepta	hepta-
8	okto	okt-		okto	okt-
9	novem	nov-		ennea	ennea-
10	decem	deci-		deka	deka-
11	undecim				
12	duodecim				
13	tredecim				
18	duodeviginti				
19	undeviginti				
20	viginti				
30	triginta				
100	centum	centi-		hekaton	
200	ducenti, ae, a				
300	trecenti, ae, a				
400	quadringenti				
1000	mille			chilioi (khilioi)	
2000	duo milia				

Další pojmy vyjadřující množství:

Řecké:

Mono(s) = jediný, **auto(s)** = sám, **oligo(s)** = málokterý, několik, **pan(to (s))** = vše, **poly**
= mnohý

Latinské:

Bi(s) = dvakrát

Cvičení ad IX:

1. Vysvětli pojmy; uveď číslovku v základním tvaru:

monosacharid

dioda

triptych

kvadrienále

unifikace

tripartita

dimorfní

(X dilatace, diference)

unitář

kilometr

hexagram

hektolitr

decimálka

polyvalentní

ambivalentní

(X poliklinika, policie)

hekatomba

triennium

2. Pokus se vytvořit internacionalismy:

literární dílo pětídílné

umělecké dílo (např. obraz) trojdílné

hra pěti nástrojů/hudební těleso s pěti hráči

pětiúhelník

literární dílo věnované jedné osobnosti/ jednomu tématu

složený cukr

sjednocování

3. Tvoř různé číselné/množstevní výrazy:

-kracie

-t(h)eismus

-ennium (z: annus = rok)

- gamie (z ř. gamos = sňatek)

- metr

- litr

- gram

Materiál je určen pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech středních škol. Jakékoli další využití podléhá autorskému zákonu.

BIBLIOGRAFIE

- Erhart, a. – Večerka, R. *Úvod do etymologie*. Praha 1981.
- Holub, J. – Lyer, S. *Stručný etymologický slovník jazyka českého*. Praha 1967.
- Lindauer, J. *Lateinische Wortkunde*. Bamberg 1978. ISBN 3 7661 5636 5.
- Mader, M. *Lateinische Wortkunde für Alt- und Neusprachler*. Stuttgart 2000. ISBN 3-17-015261-0.
- Novotný, F. 1992. *Základní latinská mluvnice*. 2. vyd., v nakl. H. Jinočany: H, ISBN 80-854-6791-7.
- Novotný, F. *Historická mluvnice latinského jazyka*. Praha 1955. Nakladatelství československé akademie věd, sv.2.
- Pražák, J. M. – Novotný, Fr. *Latinsko-český slovník*. Praha 1955.
- Quitt, Z. – Kucharský, P. – dědicové. *Česko-latinský slovník*. Příloha. Praha 1993. ISBN 80-04-26466-2.